

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№5

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAkatNI BOSHqARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSessorLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIqISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ..	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHqARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O'TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO'P O'LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO'Y BERISHI MUMKIN BO'LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o'g'li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg'ashova Madina, Jo'rayev Muhiddin	
JAHON MOLIYAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA "TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH" KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJIRIBASI	151
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO'LLARI	156
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O'RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O'tbosarov Abrorbek Adxamjon o'g'li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLIISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro'zmetov Mansur	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIYAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIYAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILiyATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOYIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLIYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTALARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abduko'xor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVA'TA'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Ibojeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinis	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirazimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abdusalikova Komila Abdusalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY HISOBLASH TEXNOLOGIYALARINING O'RNI	825
Absamatov Asqar Ergashovich	
MINTAQAVIY TURIZM SOHASI UCHUN MALAKALI KADRLAR TAYYORLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI BO'YICHA TAVSIYALAR	830
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
YAROQSIZ AVTOMOBIL SHINALARINI QAYTA ISHLASH USULLARI TAHLILI	839
Maxmonov Uktam Ashurovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINING RIVOJLANISHI VA RAQOBATBARDOSHLIGINI PROGNOZLASH METODLARI	845
Bozorova Madina Raxmat qizi	

HUDUDIY TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA MEHMON UYLARINING ULUSHINI OSHIRISHNING IQTISODIYOTGA TA'SIRI.....	850
Dilbar Xasanovna Aslanova, Jasur Farxodovich Fattayev	
АНАЛИЗ РАЗРАБОТКИ ЖЕНСКИХ КОЛЛЕКЦИЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СТИЛИСТИЧЕСКИХ И КОНСТРУКТИВНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ РЕТРО-МОДЫ.....	854
Абдурахманова Н., Рахматуллаева У. С.	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI OSHIRISHNING ASOSIY MOLIYAVIY YO'NALISHLARINI BOSHQARISH MASALALARI.....	859
Daniyarov Quwatbay Dáwirxanovich, Turdimuratova Gulsanem Asqar qizi	

TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI OSHIRISHNING ASOSIY MOLIYAVIY YO'NALISHLARINI BOSHQARISH MASALALARI

Daniyarov Quwatbay Dáwirxanovich

daniyarovkuatbay@gmail.com

Qoraqalpoq davlat universiteti

Turdimuratova Gulsanem Asqar qizi

Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti magistranti

ORCID: 0009-0005-9956-167X

turdimuratovagulsanem102@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishning asosiy moliyaviy yo'nalishlari va ularni samarali boshqarish masalalari ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan kompleks tarzda tahlil qilingan. Tadqiqotda bank kreditlari, investitsion resurslar, davlat tomonidan amalga oshirilayotgan moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari hamda raqamli moliyaviy texnologiyalarning (fintech yechimlari, onlayn kreditlash tizimlari va avtomatlashtirilgan skoring modellari) tadbirkorlik faoliyatiga ta'siri chuqur o'rganilgan.

Shuningdek, maqolada moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish, moliyaviy resurslardan samarali foydalanish va risklarni boshqarish mexanizmlarini optimallashtirish orqali kichik biznes hamda xususiy tadbirkorlik subyektlarining barqaror rivojlanishini ta'minlash imkoniyatlari yoritilgan. Xalqaro tajriba va ilmiy adabiyotlar tahlili asosida moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish, kreditlash samaradorligini oshirish hamda investitsion faollikni rag'batlantirishga qaratilgan yondashuvlar baholangan.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, moliyaviy yo'nalishlarni samarali boshqarish tadbirkorlik subyektlarining raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish salohiyatini kengaytirish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashda muhim strategik omil hisoblanadi. Shu bilan birga, kredit resurslarining mavjudligi, davlat qo'llab-quvvatlash instrumentlarining samaradorligi hamda raqamli moliyaviy infratuzilmaning rivojlanish darajasi tadbirkorlik faoliyatining uzoq muddatli barqarorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishi asoslab berilgan.

Mazkur yondashuvlar asosida tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan bo'lib, ular milliy iqtisodiyotda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: tadbirkorlik, moliyaviy boshqaruv, bank krediti, investitsiya, likvidlik, risk-menejment, fintech, moliyaviy barqarorlik.

Abstract. This article comprehensively analyzes the main financial directions for the development of entrepreneurial entities and the issues of their effective management from both scientific-theoretical and practical perspectives. The study deeply examines the impact of bank loans, investment resources, state financial support mechanisms, and digital financial technologies (fintech solutions, online lending systems, and automated scoring models) on entrepreneurial activity.

The article also highlights opportunities for ensuring the sustainable development of small businesses and private entrepreneurship through improving the financial management system, ensuring the efficient use of financial resources, and optimizing risk management mechanisms. Based on the analysis of international experience and scientific literature, approaches aimed at expanding access to financial resources, increasing lending efficiency, and stimulating investment activity have been evaluated.

The research findings indicate that effective management of financial directions is an important strategic factor in enhancing the competitiveness of entrepreneurial entities, expanding production capacity, and strengthening economic stability. At the same time, it has been substantiated that the availability of credit resources, the effectiveness of state support instruments, and the level of development of digital financial infrastructure directly influence the long-term sustainability of entrepreneurial activity.

Based on these approaches, scientific and practical recommendations for improving the financial management system of entrepreneurial entities have been developed, which contribute to ensuring the sustainable development of small business and private entrepreneurship within the national economy.

Keywords: entrepreneurship, financial management, bank credit, investment, liquidity, risk management, fintech, financial stability.

Аннотация. В данной статье комплексно проанализированы основные финансовые направления развития субъектов предпринимательства и вопросы их эффективного управления с научно-теоретической и практической точек зрения. В исследовании подробно изучено влияние банковских кредитов, инвестиционных ресурсов, механизмов государственной финансовой поддержки, а также цифровых финансовых технологий (fintech-решений, систем онлайн-кредитования и автоматизированных скоринговых моделей) на предпринимательскую деятельность.

Также в статье освещены возможности обеспечения устойчивого развития субъектов малого бизнеса и частного предпринимательства посредством совершенствования системы финансового управления, эффективного использования финансовых ресурсов и оптимизации механизмов управления рисками. На основе анализа международного опыта и научной литературы оценены подходы, направленные на расширение доступа к финансовым ресурсам, повышение эффективности кредитования и стимулирование инвестиционной активности.

Результаты исследования показывают, что эффективное управление финансовыми направлениями является важным стратегическим фактором повышения конкурентоспособности субъектов предпринимательства, расширения производственного потенциала и укрепления экономической устойчивости. Наряду с этим обосновано, что доступность кредитных ресурсов, эффективность инструментов государственной поддержки и уровень развития цифровой финансовой инфраструктуры оказывают непосредственное влияние на долгосрочную устойчивость предпринимательской деятельности.

На основе данных подходов разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию системы финансового управления субъектов предпринимательства, которые служат обеспечению устойчивого развития малого бизнеса и частного предпринимательства в национальной экономике.

Ключевые слова: предпринимательство, финансовое управление, банковский кредит, инвестиции, ликвидность, риск-менеджмент, fintech, финансовая устойчивость.

KIRISH

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida kechayotgan globallashuv jarayonlari, raqamli transformatsiyaning jadallashuvi hamda moliyaviy bozorlar integratsiyasining chuqurlashuvi tadbirkorlik subyektlari faoliyatini samarali tashkil etish va ularning moliyaviy barqarorligini ta'minlash masalasini dolzarb ilmiy-amaliy muammolardan biriga aylantirmoqda. Ayniqsa, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik iqtisodiyotning asosiy drayveri sifatida yalpi ichki mahsulot o'sishi, bandlikni ta'minlash, aholi daromadlarini oshirish hamda innovatsion jarayonlarni jadallashtirishda muhim o'rin egallaydi (World Bank, OECD).

Tadbirkorlik faoliyatining barqaror rivojlanishi ko'p jihatdan moliyaviy resurslarning mavjudligi, ulardan foydalanish imkoniyati va samarali boshqarilishiga bog'liqdir. Shu nuqta nazardan, moliyaviy boshqaruv tizimi tadbirkorlik subyektlarining investitsion qarorlarini qabul qilish, ishlab chiqarish hajmini kengaytirish va bozor raqobatbardoshligini oshirishda muhim strategik omil sifatida namoyon bo'ladi (Mishkin, 2021).

Zamonaviy iqtisodiy sharoitda bank kreditlari tadbirkorlik subyektlari uchun eng muhim tashqi moliyalashtirish manbalaridan biri bo'lib, ular ishlab chiqarish jarayonlarini kengaytirish, asosiy vositalarni modernizatsiya qilish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda aylanma mablag'larni to'ldirish imkonini beradi. Shu bilan birga, investitsion resurslar va davlat tomonidan amalga oshirilayotgan moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari ham tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

World Bank ma'lumotlariga ko'ra, rivojlanayotgan mamlakatlarda kichik va o'rta biznes subyektlarining qariyb 35–40 foizi moliyaviy resurslarga yetarli darajada kirish imkoniyatiga ega emas. Bu holat ularning investitsion faolligini cheklab, ishlab chiqarish samaradorligi va iqtisodiy o'sish sur'atlariga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish hamda moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda raqamli moliyaviy texnologiyalar (fintech), onlayn kreditlash platformalari va avtomatlashtirilgan kredit skoring tizimlarining rivojlanishi moliyaviy xizmatlar samaradorligini oshirishda muhim omil bo'lib bormoqda. Ushbu texnologiyalar kredit olish jarayonini soddalashtirish, risklarni kamaytirish hamda moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ham tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, bank-moliya tizimini modernizatsiya qilish hamda kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha keng ko'lamlı islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, imtiyozli kreditlash dasturlarining kengaytirilishi, davlat kafolatlari va subsidiyalar tizimining joriy etilishi tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, amaliyotda kredit foiz stavkalarining nisbatan yuqoriligi, garov ta'minoti bilan bog'liq cheklovlar, uzoq muddatli kredit resurslarining yetarli emasligi hamda moliyaviy savodxonlik darajasini oshirish zarurati kabi masalalar dolzarbligicha qolmoqda. Ushbu holatlar tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy imkoniyatlariga ta'sir ko'rsatib, ularning barqaror rivojlanishini yanada qo'llab-quvvatlash zaruratini yuzaga

keltirmoqda.

Shu bois tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishning asosiy moliyaviy yo'nalishlarini chuqur o'rganish, ularni samarali boshqarish mexanizmlarini ishlab chiqish hamda moliyaviy resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Mazkur tadqiqotning obyekti — tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati va ularni moliyalashtirish jarayonlari.

Tadqiqot predmeti — moliyaviy yo'nalishlarni boshqarish orqali tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari.

Tadqiqot maqsadi — tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishning asosiy moliyaviy yo'nalishlarini ilmiy asoslash va ularni takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot vazifalari:

- tadbirkorlikni moliyalashtirishning nazariy asoslarini o'rganish;
- moliyaviy boshqaruvning iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini tahlil qilish;
- kredit va investitsion mexanizmlarni baholash;
- xalqaro tajribani o'rganish va qiyosiy tahlil qilish;
- samarali moliyaviy boshqaruv bo'yicha takliflar ishlab chiqish.

Tadqiqot natijalari tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash, ularning investitsion faolligini oshirish hamda milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Tadqiqotning maqsadi. Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda moliyaviy yo'nalishlarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslarini chuqur tahlil qilish, bank kreditlari, investitsion resurslar hamda davlat moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining samaradorligini baholash va ularni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Shuningdek, tadqiqotda moliyaviy boshqaruv tizimini optimallashtirish orqali tadbirkorlik subyektlarining investitsion faolligi va moliyaviy barqarorligini oshirish imkoniyatlari ham o'rganiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash va ularni moliyaviy resurslar orqali qo'llab-quvvatlash masalalari iqtisodiy adabiyotlarda keng o'rganilgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu yo'nalishda bank kreditlari, investitsion moliyalashtirish, moliyaviy boshqaruv hamda davlatning iqtisodiyotdagi tartibga soluvchi roli masalalari turli nazariy maktablar tomonidan chuqur tahlil qilingan.

F. Mishkin bank tizimini iqtisodiyotning asosiy moliyaviy vositachisi sifatida ko'rib, kredit resurslari iqtisodiy o'sish va investitsion faollikni rag'batlantirishda muhim rol o'ynashini asoslab beradi. Uning yondashuviga ko'ra, samarali bank kreditlash tizimi ishlab chiqarish hajmini kengaytirish va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

J. Stiglitz va A. Weiss tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda kredit bozoridagi axborot assimetriyasi, garov bilan bog'liq masalalar hamda kredit risklari kichik biznesni moliyalashtirishda asosiy cheklovchi omillar sifatida ko'rsatilgan. Ularning fikricha, moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatining cheklanganligi tadbirkorlik subyektlarining investitsion qarorlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

World Bank tadqiqotlariga ko'ra, kichik va o'rta biznes iqtisodiyotning muhim drayveri bo'lishiga qaramasdan, rivojlanayotgan mamlakatlarda ularning sezilarli qismi moliyaviy resurslarga yetarli darajada ega emas. Bu holat iqtisodiy o'sish sur'atlariga, bandlik darajasiga hamda innovatsion rivojlanish jarayonlariga ta'sir ko'rsatmoqda.

International Monetary Fund (IMF) tadqiqotlarida moliyaviy tizim barqarorligi va bank sektorining rivojlanishi iqtisodiy o'sishning muhim shartlaridan biri sifatida baholanadi. Xususan, kredit portfeli sifati, likvidlik darajasi va risk-menejment tizimi banklarning real sektorni qo'llab-quvvatlash imkoniyatlarini belgilab beradi.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) hisobotlarida esa raqamli moliyaviy texnologiyalar va fintech yechimlarining rivojlanishi kreditlash jarayonini soddalashtirish, moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda tranzaksiya xarajatlarini optimallashtirish omili sifatida ko'rsatiladi.

So'nggi yillarda ilmiy adabiyotlarda raqamli bank xizmatlari, onlayn kreditlash platformalari va avtomatlashtirilgan skoring tizimlarining kichik biznesni moliyalashtirishdagi roli tobora keng o'rganilmoqda. Ushbu yondashuvlar moliyaviy xizmatlar samaradorligini oshirish hamda kredit risklarini samarali boshqarishga xizmat qilishi ta'kidlanadi.

Mahalliy iqtisodchi olimlar tadqiqotlarida esa tadbirkorlik subyektlarini moliyalashtirish tizimini takomillashtirish, imtiyozli kreditlash mexanizmlarini kengaytirish, davlat moliyaviy qo'llab-quvvatlash

instrumentlarini rivojlantirish hamda bank xizmatlarini raqamlashtirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda bank kreditlari va moliyaviy boshqaruv tizimining o'rni yuqori bo'lsa-da, kredit resurslariga kirish imkoniyatlarini kengaytirish, moliyaviy infratuzilmani rivojlantirish hamda zamonaviy raqamli texnologiyalarni keng joriy etish zarurati dolzarbligicha qolmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishning asosiy moliyaviy yo'nalishlarini boshqarish masalalarini kompleks o'rganish maqsadida zamonaviy ilmiy yondashuvlar va metodlardan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi nazariy va empirik tahlil uyg'unligiga asoslanib, moliyaviy resurslar, bank kreditlari hamda investitsion jarayonlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur o'rganishga yo'naltirildi.

Tadqiqotning metodologik asosini moliyaviy boshqaruv nazariyalari, bank kreditlash konsepsiyalari, risk-menejment yondashuvlari hamda kichik biznesni moliyalashtirishga oid xalqaro ilmiy qarashlar tashkil etadi. Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiya, tizimli yondashuv va iqtisodiy tahlil tamoyillari asosiy uslubiy baza sifatida qo'llanildi.

Tadqiqotda quyidagi asosiy ilmiy usullardan foydalanildi:

Tizimli yondashuv usuli orqali tadbirkorlik subyektlari, bank tizimi va moliyaviy resurslar o'zaro bog'liq yaxlit tizim sifatida tahlil qilindi. Bu yondashuv moliyaviy oqimlar va iqtisodiy natijalar o'rtasidagi sabab-oqibat aloqalarini aniqlash imkonini berdi.

Statistik tahlil usuli yordamida kreditlash hajmi, kredit portfeli dinamikasi, foiz stavkalari, likvidlik ko'rsatkichlari va muammoli kreditlar ulushi kabi indikatorlar tahlil qilindi hamda ularning o'zgarish tendensiyalari baholandi.

Qiyosiy tahlil usuli asosida rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda tadbirkorlikni moliyalashtirish amaliyoti o'rganilib, milliy iqtisodiyot sharoitlari bilan solishtirildi.

Moliyaviy tahlil usuli orqali tadbirkorlik subyektlarining rentabellik, likvidlik, to'lovga qobiliyatlilik va kapital aylanishi kabi ko'rsatkichlari baholandi. Shuningdek, kredit resurslaridan foydalanish samaradorligi ham o'rganildi.

Iqtisodiy baholash usuli yordamida bank kreditlarining tadbirkorlik faoliyatiga ta'siri investitsion faollik, ishlab chiqarish hajmi va daromadlilikdagi o'zgarishlar orqali tahlil qilindi.

Tadqiqotning empirik bazasini O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, World Bank, International Monetary Fund, OECD hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi ma'lumotlari tashkil etdi.

Mazkur metodlarning kompleks qo'llanilishi tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligi, obyektivligi va amaliy ahamiyatini ta'minlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda moliyaviy yo'nalishlarni samarali boshqarish, xususan, bank kreditlari va investitsion resurslardan oqilona foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Bank kreditlari kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatida ishlab chiqarish hajmini kengaytirish, asosiy vositalarni modernizatsiya qilish hamda aylanma mablag'larni ta'minlashning asosiy manbalaridan biri hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlariga ko'ra, so'nggi yillarda tadbirkorlik subyektlariga ajratilgan kreditlar hajmi barqaror o'sish tendensiyasiga ega bo'lib, bu iqtisodiyotda investitsion faollikning kuchayishiga xizmat qilmoqda. Kredit portfelining kengayishi kichik biznesning iqtisodiy jarayonlardagi ulushini oshirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Tahlillar natijasida bank kreditlarining tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga quyidagi asosiy ijobiy ta'sirlari aniqlandi:

- ishlab chiqarish hajmining oshishi va ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi;
- rentabellik darajasining yaxshilanishi;
- likvidlik va to'lovga qobiliyatlilikning mustahkamlanishi;
- investitsion faollikning ortishi;
- yangi ish o'rinlarining yaratilishi.

Shu bilan birga, tadqiqot davomida kreditlash tizimida ayrim tizimli masalalar mavjudligi ham kuzatildi. Xususan, kredit foiz stavkalarining nisbatan yuqoriligi, uzoq muddatli moliyaviy resurslarning yetarli emasligi, garov ta'minoti bilan bog'liq talablar hamda kredit olish jarayonining murakkabligi tadbirkorlik subyektlarining

moliyaviy imkoniyatlariga ta'sir ko'rsatmoqda.

World Bank ma'lumotlariga ko'ra, rivojlanayotgan mamlakatlarda kichik va o'rta biznes subyektlarining qariyb 35–40 foizi moliyaviy resurslarga yetarli darajada kirish imkoniyatiga ega emas. Bu holat ularning investitsion faolligi va raqobatbardoshligiga ta'sir ko'rsatmoqda.

Tahlillar shuni ham ko'rsatadiki, raqamli bank xizmatlari va fintech texnologiyalarining joriy etilishi kreditlash jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Jumladan, onlayn kreditlash tizimlari kredit olish muddatini qisqartiradi, avtomatlashtirilgan skoring tizimlari kredit risklarini kamaytiradi, mobil bank xizmatlari esa moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shuningdek, davlat tomonidan amalga oshirilayotgan imtiyozli kreditlash va subsidiyalash dasturlari tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlashda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu mexanizmlar, ayniqsa, ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va agrar sohalarda iqtisodiy faollikni oshirishga xizmat qilmoqda.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari bank kreditlari tadbirkorlik subyektlari moliyaviy barqarorligini oshirishda strategik ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, kreditlash tizimini takomillashtirish, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda raqamli moliyaviy infratuzilmani rivojlantirish zarurligi asoslab berildi (1-jadval).

1-jadval

Tadbirkorlik subyektlarini kreditlash dinamikasi (tahliliy model, %)¹

Yillar	Kredit hajmi o'sishi (%)	Kichik biznes ulushi (%)	Investitsion kreditlar ulushi (%)
2021	12%	45%	38%
2022	15%	48%	41%
2023	18%	52%	44%
2024	20%	55%	47%

Taqdim etilgan statistik ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlik subyektlarini moliyalashtirish tizimida bank kreditlari ustuvor manba sifatida saqlanib qolmoqda va ularning ulushi barqaror o'sish tendensiyasiga ega. Xususan, 2021–2024-yillar oralig'ida kreditlash hajmining 12 foizdan 20 foizgacha oshishi iqtisodiyotda moliyaviy resurslarga bo'lgan talabning ortib borayotganini hamda bank sektorining real iqtisodiyot bilan integratsiyasi tobora chuqurlashayotganini anglatadi.

Shuningdek, kichik biznes subyektlarining kredit portfelidagi ulushi 45 foizdan 55 foizgacha oshgani davlat siyosatida ushbu sektorni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlarning samaradorligini ifodalaydi. Investitsion kreditlar ulushining o'sishi esa ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish jarayonlari faollashayotganini ko'rsatadi (2-jadval).

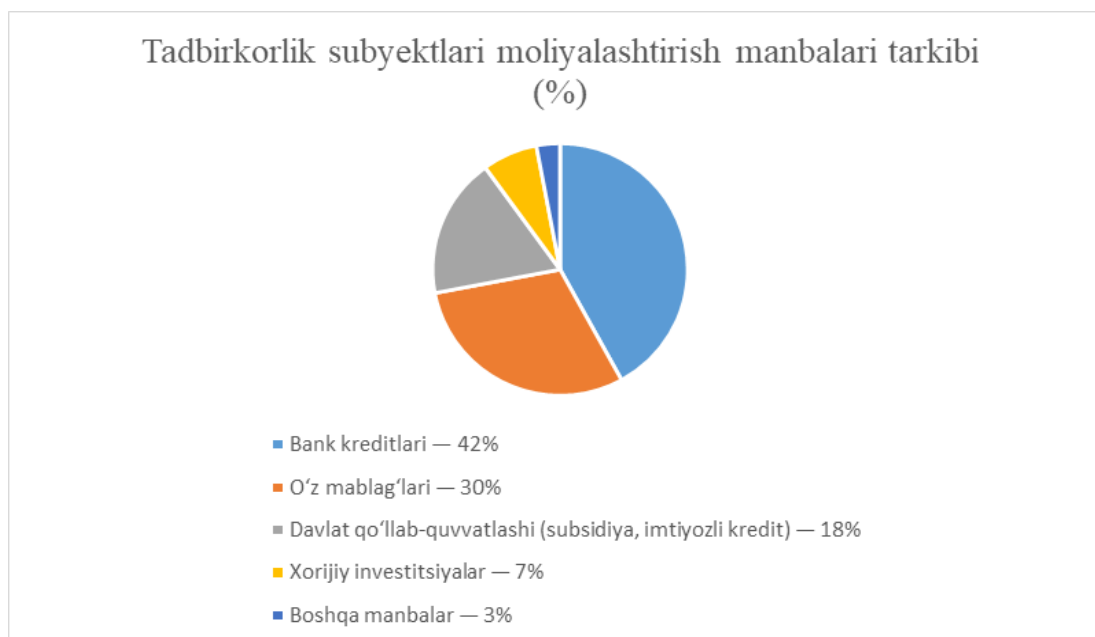
2-jadval

Tadbirkorlikni moliyalashtirishdagi asosiy cheklovlar (tahliliy baho, %)²

Cheklov omillari	Ta'sir darajasi (%)
Yuqori foiz stavkalari	28%
Garov talablari murakkabligi	22%
Uzoq kredit jarayoni	18%
Moliyaviy savodxonlik pastligi	17%
Hududiy nomutanosiblik	15%

Ikkinchi jadval natijalari kreditlash tizimida mavjud asosiy omillarni aniqlash imkonini beradi. Eng yuqori ta'sir ko'rsatuvchi omil sifatida yuqori foiz stavkalari (28%) qayd etilgan bo'lib, bu tadbirkorlar uchun moliyaviy yuklamaning ortishiga hamda kredit olish bo'yicha qaror qabul qilish jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Shuningdek, garov ta'minoti talablari va kredit ajratish jarayonining murakkabligi ham moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlariga ta'sir etuvchi muhim omillar sifatida namoyon bo'lmoqda (1-rasam).

1 Muallif ishlanmasi
2 Muallif ishlanmasi

1-rasm. Tadbirkorlik subyektlari moliyalashtirish manbalari tarkibi (%)³

Pie chart tahlili moliyalashtirish manbalari tarkibida bank kreditlari yetakchi o'rinni egallayotganini (42%) ko'rsatadi. Shu bilan birga, o'z mablag'larining sezilarli ulushi (30%) tadbirkorlik subyektlarining ichki moliyaviy barqarorlik va mustaqillikka tayanayotganini anglatadi. Davlat qo'llab-quvvatlash instrumentlarining 18 foizlik ulushi esa iqtisodiyotda fiskal siyosatning faol va rag'batlantiruvchi rolini aks ettiradi.

Umuman olganda, statistik tahlil natijalari shuni tasdiqlaydiki, tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda tashqi moliyalashtirish manbalari, xususan, bank kreditlari muhim strategik ahamiyatga ega. Shu bilan birga, mavjud omillar kreditlash tizimini yanada takomillashtirish, foiz stavkalarini optimallashtirish hamda moliyaviy infratuzilmani rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

- Mazkur tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda moliyaviy yo'nalishlarni samarali boshqarish, xususan, bank kreditlari, investitsion resurslar hamda davlat moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari muhim strategik ahamiyat kasb etadi. Bank kreditlari kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ishlab chiqarish hajmini kengaytirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda aylanma mablag'larni shakllantirishda asosiy moliyaviy manbalardan biri sifatida namoyon bo'ladi.
- Tahlillar shuni tasdiqlaydiki, kreditlash tizimining kengayishi iqtisodiyotda investitsion faollikning oshishiga, yangi ish o'rinlarining yaratilishiga hamda tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy barqarorligining mustahkamlanishiga bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, kredit foiz stavkalarining nisbatan yuqoriligi, garov ta'minoti bilan bog'liq talablar, uzoq muddatli moliyaviy resurslarning yetarli emasligi hamda moliyaviy savodxonlik darajasini yanada oshirish zarurati tizim samaradorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar sifatida aniqlandi.
- Raqamli moliyaviy texnologiyalar va fintech yechimlarining joriy etilishi kreditlash jarayonini soddalashtirish, risklarni kamaytirish hamda moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishda muhim rol o'ynamoqda.
- Takliflar
- Tadqiqot natijalariga asoslanib, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirish va moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish bo'yicha quyidagi takliflar ishlab chiqildi:
- kichik biznes subyektlari uchun imtiyozli kreditlash dasturlarini kengaytirish va ularning qamrov darajasini oshirish;
- kredit foiz stavkalarini bosqichma-bosqich optimallashtirish hamda subsidiyalash mexanizmlarini yanada kuchaytirish;
- garovsiz va kafillik asosidagi kreditlash tizimini rivojlantirish;

3 Muallif ishlanmasi

- kredit risklarini kamaytirish maqsadida zamonaviy skoring va raqamli baholash tizimlarini keng joriy etish;
- bank xizmatlarini raqamlashtirish hamda onlayn kreditlash platformalarini rivojlantirish;
- tadbirkorlarning moliyaviy savodxonligini oshirishga qaratilgan o'quv dasturlarini keng joriy etish;
- hududlar kesimida moliyaviy infratuzilmaning rivojlanish darajasini muvozanatlashtirish;
- investitsion loyihalarni qo'llab-quvvatlashda davlat-xususiy sheriklik (PPP) mexanizmlarini rivojlantirish va samaradorligini oshirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mishkin F. S. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets*. — Pearson Education, 2021.
2. Stiglitz J. E., Weiss A. Credit Rationing in Markets with Imperfect Information // *American Economic Review*. — 1981.
3. World Bank. *Global Financial Development Report*. — Washington, D.C., 2022–2024.
4. International Monetary Fund (IMF). *World Economic Outlook and Financial Stability Reports*. — Washington, D.C., 2021–2024.
5. OECD. *SME and Entrepreneurship Outlook*. — Paris: OECD Publishing, 2023.
6. Central Bank of the Republic of Uzbekistan. *Annual Reports on Banking Sector Development*. — Tashkent, 2022–2025.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi. *Rasmiy statistik byulletenlar*. — Toshkent, 2021–2025.
8. Beck T., Demirgüç-Kunt A. *Small and Medium Enterprises: Access to Finance as a Growth Constraint*. — World Bank Publications, 2006.
9. Berger A. N., Udell G. F. The Economics of Small Business Finance // *Journal of Banking & Finance*. — 1998.
10. King R., Levine R. Finance and Growth: Schumpeter Might Be Right // *Quarterly Journal of Economics*. — 1993.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100